

LIETUVA

Nr. 5

CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 4 Wasario (February). 1898 m.

Metas VI

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

The Lithuanian Weekly

"LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Saturday.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed to:

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Nedėlinis Laikraštis

"LIETUVA"

Išleista kas Subata Chicago, Ill.

Kasduoju ant metų:

AMERIKOJE.....\$2.00
UŽMARE.....\$3.00

"Lietuvos" spausdintu spaudimu
visokios knygų, Konstitucijos
ir visokių kitų druskų
lietuviškai, lenkiškai
ir angliskiai.
Darba atlieka
greitai ir pigiai.

Užrašant "Lietuvą" ir prisilaukiant
pateiktų užrašų, kaip ir su visais kitais
reikalais, "Lietuva" reik užrašyti šio
adreso:

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Politiszkos žinios.

—o—

Balkanų pussalis.

Europos wiespatystės nusprendė paskirti į salos Kretos gubernatorius Grekijos sosto įpėdinį, kunigaikštį Jurgį, bet sultanas dar ant to ne sutiko. Jeigu tarp Europos wiespatystės, bus tikras sutikimas, tai priwers jos sultana pasiduosio iš ginklų, ant tokiu būdu, jeigu ne išsireis, tai iš palengwo, sala Kreta pateks ant galo Grekijai.

Ant Grekijos ir Turkijos rubežiaus atsitiko smarkus susisumizimas turkiskos kariaunos su grekiskais ukinjais. Seytullah Pasza, su 2000 kareiviu ir 2 kanoelėmis atėjo į kaimą Lazarina, netoli Trikalės, rinkti mokesčių. Grekiskai ukinjai pasiprieszino, turkai pasinaudojo iš ginklų, ant turkų szuwių, szuwiai atsilepė ir grekionys. Ant rytojaus muszis atsinajino ir nežinia dar kaip jis pasibaigė.

Armenijoj wėl kyla sumisimizai, keliose wietose wėl užgimė armeniečių pjowynės, kuriose, kaip sako, emė dalywumą ir turkiską kariauna. Ant parubežinių armeniečių kaimų užpuolė kurdai plėšikai ir daug kaimų izdeginė, išsplesė gywentojų turtus. Matomai ant pawasario rengiasi wėl Armenijoj sumisimizai ir pjowynės. Kas jas sukeliu, sunku žinoti: turkai kaltina armeniečius, kurie buvė nori išsiluosuoti iš turkijos waldžios ir su-twertiti sawistowę Armeniją, armeniečiai wėl kaltina turkus, buk tie be priežasties jų užpuodinėj, parengia nekaltų žmonių skerdynes. Maskolijai kaltina Angliją, kuri buvė pakeldamo ma'sztus Armenijoj, tuom tikisi palengwinti sau darbą Azijoj.

Prancuzija.

Insirizmas prancuzų priesz žy-dus dar wisai ne izdilo, su pakilimu nekontimo žydu ir meilė prancuzų dėl maskolijų sumažėjo. Wokiszkas užrubežinių dalykų ministeris gursiai apreiszkė, kad jeigu, žydas prancuziskas aficieras anglionys, kad ketwirta prancuziskas kariaunos paslap-tis, tai pardawė jas ne Wokietijai. Pasirodė, kad jis iz tikro pardawė, bet paslap-tis tas pirkio Prancuzijos bendras, Maskolijai,

prancuziskai gi ministeriai, bijo-dami, idant izsziplintus teisingai žiniai, ne pakiltų Prancuzijoj ne-kontimas maskolijų, apie tai užslėpė, bet kę ministeriai slėpė, apgarsino neprilankus randui laikraszciai ir izs jų prancuzai pažino, kokiais yra draugais mas-kolijai. Ministeriai baugydami-si, idant dar toliaus sawo prieszų ne erzinti, paliowė rėmę Masko-liją priesz Angliją ir priesz Japo-niją Azijoj.

Tarybos Prancuzijos su Angli-ja, kaslink waldybų wakarinię A. fikoį, nepasibaigė, bet už tai už-gimė tarp jų wiespatystėszių tuose krasztuose didesni nesuti-kimai, izs kurių gal karė užgim-ti. Anglijonys sutraukė tuose krasztuose 4000 kariaunos ir ji-weržė į krasztus Nigero paupiuo-se, kuriuos prancuzai laiko už sa-wo sawasti. Prancuziskų waldybų gubernatorius sutraukė tei-posgi izs wisų krasztų jam pri-klausanczių kariauną ir izsitraukė į anglionų užimtus apskriczius. Jeigu tikt abiejų wiespatystėszių kariauna susitikty ir susitikusi susisumizty, turėty užgimti izs-tikro karė tarp Prancuzijos ir Anglijos, dar wedomos tarybos taptų pertrauktos.

Maskolija.

Maskolijos izdo surinkimai ant-szių metų izskaityti izs wiso ant-ant 1364458217 rublių, izsleidi-mai gi ant 1474049923 rublių, taigi izsleidimai ant 109591709 rublių didesni už surinkimus. Daugiausiai surinkimų suėda ka-riauna ir karizska laiwynė: ant kariaunos Maskolija apwerčia 283808664 rubl., ant karizskos laiwynės gi 67050000 rublių; už tai ant žmonių apzewietimo pa-skirta izs wiso, ant 130000000 gy-wentojų, tikt 26440843 rubl., taigi beneitiek, kiek ant to apwer-cia 3½ milijono turintis gywen-tojų miestas New York; užlaiky-mas stacziatizskų popų ir cerk-wių kasztuos Maskolijai 20374941 rubl.; užlaikymas ciecoriaus ir jo dwaro 12597492 rubl.

Ciecorius Mikalojus, ant baliaus aficierų gwardijos Preobražensko regimento izsziarė, kad Maskoli-ja turėjo didelius nesutikimus su Japonija, bet dabar, sakė cieco-rius, tie nesutikimai praszalinti, karės nėra reikalo jau baugytie-si, nors wisgi Maskolija siunczia daugiausiai karizskų laiwyų prie Chi-nų pakranczių. Iz Juodųjų jurių siunczia ji 10,000 kareiviu, ant perwezimo jų per Dardanelių pertaką gawo jau daleidimą nuo Turkijos sultano. Esanti užima-me nuo Chinų porte Arthuro maskolizski karizski laiwai ne-gal izs jo izsplaukti dėl nodatek-laus anglių. Maskolizskos ka-rizkos laiwynės waldžia bu-wo padariusi kontraktus su japo-nizskais anglių prekėjais, bet už-gimus nesutikimams Japonijos su Maskolija, japoniečiai anglių ne-pristatė.

Indijos.

Indijose, maro apimtuose apskri-cziuose užgimė sumisimizai, cziab-uwiai pasiprieszino įsakymams sweiktams užweizdos komisijos, pradėjo užpuolineti ant sawarių tos komisijos ir ant daktarų. Pre-zidentas komisijos likosi cziabu-wių užpultas ir užmusztas.

Maisztai Himalajų kalnų gy-wentojų, rodosi, wėl susidrutino. Wirszinjiskas anglizskos kariaunos, jenerolas Westmacott, atsiantė žinią izs Manami, kur stowi da-bar anglionys, kad ketwirta ang-lizskos kariaunos brigada likosi netikėtai afridų užpulta ir sumusz-ta. Keturi oficerai ir 10 kareiviu likosi užmusztų, 3 oficerai 20 ka-reiwų sunkiai suzeistų, 17 karei-

wių prapuolė, nežinia, ar jie liko-dami, idant izsziplintus teisingai žiniai, ne pakiltų Prancuzijoj ne-kontimas maskolijų, apie tai užslėpė, bet kę ministeriai slėpė, apgarsino neprilankus randui laikraszciai ir izs jų prancuzai pažino, kokiais yra draugais mas-kolijai. Ministeriai baugydami-si, idant dar toliaus sawo prieszų ne erzinti, paliowė rėmę Masko-liją priesz Angliją ir priesz Japo-niją Azijoj.

Izspanija ir jos waldybos.

Atsilankymas amerikoni-ko karizsko laiwo "Main" ant Kubos daug triukzmo padarė, Izspani-joj dar labiau pakėlė nepasiti-kimą ir nekontimą Amerikos, ku-banizskų pasikėlėlių pakėlė dwa-si, Amerikos gi. siundantiniams ir stumiantiniams į karę laikraszcziams padawė naują siundymui medega. Jeigu Amerikos užrubežinių dalykų ministeris geidžia sutikimą su Izspanija palaikyti, tai jis izsziuntima karizsko laiwo ir nekontimą Amerikos, ku-banizskų pasikėlėlių pakėlė dwa-si, Amerikos gi. siundantiniams ir stumiantiniams į karę laikraszcziams padawė naują siundymui medega. Jeigu Amerikos užrubežinių dalykų ministeris geidžia sutikimą su Izspanija palaikyti, tai jis izsziuntima karizsko laiwo ir nekontimą Amerikos, ku-banizskų pasikėlėlių pakėlė dwa-si, Amerikos gi. siundantiniams ir stumiantiniams į karę laikraszcziams padawė naują siundymui medega. Jeigu Amerikos užrubežinių dalykų ministeris geidžia sutikimą su Izspanija palaikyti, tai jis izsziuntima karizsko laiwo ir nekontimą Amerikos, ku-banizskų pasikėlėlių pakėlė dwa-si, Amerikos gi. siundantiniams ir stumiantiniams į karę laikraszcziams padawė naują siundymui medega.

Izspanizskas wirszinjiskas ant salos Kubos keliauja dabar po wisokius tos salos krasztus ir kaip izspanizski laikraszciai pranesza, gywentojai priima ji gana szir-dingai. Lankosi jis dabar pro-wincijoj Santiago de Cuba. Po Macagua atsitiko gana smarkus susirėmimas kariaunos jenerolo Luque su kubiečiais, kuriame izspanijonys turėjo du aficieru ir 30 kareiwų užmusztų ir pasauztų, bet kubiečius izs jų stowykų izs-gal izs jo izsplaukti dėl nodatek-laus anglių. Wirszinjiskas angli-zskos kariaunos, jenerolas Westmacott, atsiantė žinią izs Manami, kur stowi da-bar anglionys, kad ketwirta ang-lizskos kariaunos brigada likosi netikėtai afridų užpulta ir sumusz-ta. Keturi oficerai ir 10 kareiviu likosi užmusztų, 3 oficerai 20 ka-reiwų sunkiai suzeistų, 17 karei-

Nuo Chinų pakranczių.

Kol wien Wokietija draskė Chi-nų waldybas, Anglija tyloje, bet kaip tikt griebė Maskolija Port Arthur ir Talien Wan, Anglija pamatė, kad cziw ne sztukawoja. Ant pasiprieszinimo Maskolijai ji wisur jezskojo padėtojų, arba, ki-taip sakant, tokių, kurie norėty už jo reikalus su Maskolija karę pradėti. Iz syk rėdėsi, kad jei-gu ne kas daugiausiai, tai nors Ja-ponija bus Anglijos pusėj, bet ant galo ir toję pasitraukė. Anglija izs pradžių gawdino, kad ji ne da-leis nė wienai swetimai wiespa-zistėi turėti Chinuose daugiausiai tiesų, dabar gi ir tame nusilenkė. Itėkme Maskolijos Chinuose paėmė wirszų ir anglionys malydami, kad cziw ne daug jau galima pel-

nyti, wisgi bando kę nors sau iz-si užmuszti, ar pateko į nelaiswę. Mat anglionys norėjo užkirsti sugrįžimo kelią wienam afridų pulkeliui. Iz syk ne patikę pasi-lieszinimo, jo wis gilyn į kalnus, bet neatsargiai jėjo į wieną tarp-kalnę, kurių kalnai buwo afridų užimti. Tie izs pradžių ne stab-dė anglionų, bet kaip tik wisa kariauna jėjo į tarpkalnę, pasile-pę afridai izs wisų pusų pradėjo szauyti ir tarp anglionų pasidarė sumisizmas, kariaunos eilės likosi sulauzytos, gynėsi atsikiri pulkai, bet ant galo wis likosi izs tarp-kalnės stgl izswyti. Afridai tu-ri gerus ginklus ir užtektinai a-municijos, anglionys kaltina Maskoliją, buk ta maisztinjiskas ginklus ir amuniciją pristato. Gal but, kad tas apkaltinimas ir teisingas.

Ant rubežiaus wokiečių užim-to Kiao Czeu' apskriczio pulkai chiniečių užmuszė pirmiausiai wien wokiečių jurinją. Shultz, pastatytą ant sargybos; atėjus paskui kitiems žimti Sholtzo wietą, chiniečiai ir ant jų užpuolė; susirėmimo dar du wokiszki jurinjai liko užmusztų; je, besigindami, užmuszė wienok daug chiniečių. Wokiszkas ran-das jau purrekalawo nubaodimo kaltinčių ir izsmpkėjimo dielko atlyginimo už užmusztus. Kodan-gi wienok Chinų landui truksta pinigų, gal but, kad Wokietija griebt wėl kokį Chinų waldybų szmofą.

Ne rukyk tabako ir nespjaukyk, nes tai trumpina tavo amžį.

Jeigu nori atsilpaityti nuo tabako ant wisados ir pastoti swiek, wirtu ir syngiu, imk gydyk-las waldzimas NO-TO-BAC. Kitiems perdidis silp-nus žmonis in wirtu, Daugelis, kurie pametę stas gydyk-las, in dazniau dienu jau swere de-sistis sawo wirtu. Apie 400 000 žmonių tapo isgydytais. Pirk NO-TO-BAC nuq sawo apyt-keizius, su gwarantij, už 50c, arf už \$1.00. Ap-razymus ir prabai gausi dykai. Patasyk, in Sterling Remedy Co., Chicago, arba New York.

Iz Lietuwos.

Prigėrė.

Iz Tilžės raszo, kad netoli Szirwinos, Prusų Lietuwoj, wie nas buteljukas užimanė azere pri-sijęnti londrij; kadangi ašeras buwo užsaulės, jis, drauge su sa-wo paczia, prisirizko szėneles ir cziuodė prie wietos, kur daugiau-siai lend tyj yra; ant nelaimės wienok ledas sunkenybė neisz-laikė, jlužo ir abudu žmonės pa-nėrė po ledu. Nieks tos nelai-mės ne matė, todėl ne buwo kam gelbėti ir lygiai wyras, kaip ir jo pati, prigėrė. Paliko jie 8 waiky.

Gaisrai Wilniaus gub.

Pirmoje pusėje Gruodžio mė-nėsio pereitų metų, Wilniaus gub. buwo izs wiso 32 gaisrai. Iz jų: 7 užgimė nuo neatsargumo paczių padegėlių, 4 nuo padegimo ir 21 nuo nežinomų priezasczių; tarp paskutiniuo gaisrų skaitliaus, be-wiek pusę jų galima priskaityti prie užgimusių nuo padegimo, ka-dangi, turbūt, niekur tiek ant kerszo ne padega triobų, kaip Lietuwoj. Wisuose tuose atsitikimuose ugnelė pridirbo bledies ant 37172 rublių.

Naujos telegrafo staczių ir užwezdėjimo kasos.

Prie paczo staczių: Leopold, Disnos pawietj. Wilniaus gub. ir Duktzuose, Naujo Aleksan-drowsko paw. Kauno gub., likosi nuo pradžios szijų metų pareng-tas telegrafas. Ant jų staczių parengė ir užwezdėjimo kasas, kur žmonės turinti kiek pinigų, gali sudėti ant užwezdėjimo. Nuo su-dėty pinigų gawia ir palukus.

Nauja wyskupystė.

Lenkiszkas Kriokawos laik-raszis, "Czas", pranesza, buk Maskolizskas randas padarė su-tartį su popiežiumi ir parengia naują Odosos katalizską wysku-pystę; pirmutiniuos naujos dije-czių wyskupų padarė izsziustą i Odosą wyskupą Simoną.

Jawų prekės Liepojuj.

Pereitą sawaitę lietuwiszkų jawų prekės buwo szitokios Lie-pojaus porte. Rugiai widutiniai 76 — 77 kap. už pudą, geriausi 78 kap., szwiezi 79 kap. Kwiečiai geri 114 — 117 kap., geriausi 118 — 119 kap. Awizos paprastos 67 — 72 kap., geres-

nės 73 — 79 kap., geros 80 — 84 kap., geriausios 84 — 89 kap. Miežiai 64 kap. Žirniai 72 — 74 kap., geriausi 75 — 78 kap. Pupos 67 — 75 kap., geresnės 76 — 80 kap., geriausios 81 — 82 kap. Linų sėmens 114 — 118 kap., geriausi 119 — 120 kap. Kwietinės klynės smulkios 55½ kap., widutinės 56 — 57 kap., stambios 58 — 59 kap., stambiausios 60 už pudą.

Užsidegė garlaimys.

Pirmą Katėdų dieną izs Rygos izsplaukė i Dundee anglizskas garlaimys "Czar". Ant jurių gar-laimys užsidegė izdegė kapitono kajuta ir pasażierių ruinas. Prie-gesinio smūciai apdegė kapito-nas ir jo pagelbinjiskas; kapitonas nuo apdegimų ant rytojaus pasi-mirė, jo gi pagelbinjais prisidės prie dauginimo mokslainių skaitliaus; dauginimosi tokių, kokios jos szij-dien yra, jie geisti negal.

Niemecziams nusikalte-liams patatymo ko-lonijos.

Niemeczių už prasižengimą su-dai negal teip bausti, kaip ir su-augusiu, kadangi nemetis gal nusidėti per nesupratimą nusidė-jimo; nemetis nusidėjęs, atskir-tas nuo užkietėjusių piktadurių, gal pastoti ir geru žmogumi, pa-talpinamas gi tarp tokių jau wisada piktadurių pasilikia. Todėl tai wisokiuose krasztuose niemeczius nusikaltečius stengiasi nuo piktadurių atskirti, rengia jiems tam tikras kolonijas, kur už wisokius nusidėjimus patalpina; tokiose kolonijose mokina juos wisokių darbų ir mokslų. Lenkija turi teiposgi tokias kolonijas Stuz-dence, Lietuwoj gi jų dar nėra, todėl Lietuwos niemeczius nusi-kaltėlius talpina į kalėjimus drau-ges su suaugusiais; Latwijoj tokių kolonijoms lizosi jau dabar parengtos Radenpoise, netoli Ry-gos; parengė wienok jas ne mas-kolizskas randas, tikt priwatizski žmonės.

Apsunkinimai sweti-miems botinjams.

Maskolizskos kareiwizskos wal-džios izsławė padawadyjimą, pa-gal kurį atėjusiems izs swetur su-botais ar tai Nemunu, ar kitoms upėms, jeigu ant žiemos negalėjo sugrįžti atgal i ubužebius, ka-wale pasilikti ant boto, jeigu jis priszalo ant upės twirtynių apskri-tųjų, arba prie kitokių kareiwizskų itaisų, bet turi prižiūrėti, na boto pawesti maskolizskiems pawaldiniams; patiems botinj-kams newale gywenti twirtynių teritorijose, taigi antai Kaune, arba Aleksote ne wale gywenti per žiemą wokiszkais botinj-kams.

Mokslainės Lietuwoj.

Izšėjo maskolizskoj kalboj kni-ga apie pradines mokslaines Lie-tuwoj, paraszta Makarewskio, izs ko matyti, kad maskolizskas randas weisia Lietuwoj dabar daugiausiai stacziatizskų cerk-winių mokslainių. Daugiausiai tokių mokslainių yra Minsko gu-b., cerkwinių mokslainių 78, kitokių 923 su 24140 waiky; Wil-niaus gub. 60 cerkwinių, 496 ki-tokių su 10266 waiky; ant galo Kauno gub. cerkwinių mokslai-nių 21, kitokių 55 su 1801 waiky; pereitą metų Kauno gub. parengė 9 naujas mokslaines. Butų tai gerasi, kad skaitlius mokslainių dauginasi, jeigu mokslaines mie-riai butų tikt platinimas apszwie-

timo. Kad maskoliams nerupi-lietuwių apszvietimas, geriausiai parodo, jog augszciausi Lietu-wos wirszinjikai wisai nedaleidžia apszwiecziančių žmonių protą skaitymų prigimtoji lietuwių kal-boj; kad wisoms pajiegoms gaw-do apszwiecziancias lietuwių pro-tą lietuwiszkas knigas. Kas stab-dia apszvietimą prigimtoji žmonių kalboj, nors tuom keliu leng-wiausiai ji izsplatinti, tas ir per-rengiamas mokslaines netiek stengiasi apszvietimą, kiek mas-kolystę ir stacziatikystę platinti; todėl tai randas lietuwiszkame krasztadaugiausiai rengia staczi-atizskų cerkwinių mokslainių. Tegul maskolijai pastatys mokslai-nę ant kitokių pamatų, tegul ji tikt apszwiečia, o ne naikina lie-tuwystę ir lietuwių tikėjimą, tų-syk pats lietuwiniai prisidės prie dauginimo mokslainių skaitliaus; dauginimosi tokių, kokios jos szij-dien yra, jie geisti negal.

Jeigu jautisai neweliku, imk wieną CASCAR ETS, o izgydys lawę, už 10 ir 20c.

Nuo ko pacia izsmintis žmogaus.

Ant to klausymo kiekwienas atsakys, kad nuo smegenų, bet iztikro toksai atsakymas dar ne izszišķina wisų. Rodo tarp žmonių juo kurio smegenys di-desni, juo jis izsmintingesnis, bet jeigu prilyginsime, pawėiks-lan, slonių prie žmogaus, tai smegenys sloniaus sweria daugiaus ir jie didesni už smegenis žmo-gaus, bet wisgi jis už žmogų ne izsmintingesnis. Prancuziskas mokslinczius Gaube sako, kad izsmintis remiasi ant daugumo magniezijos esancziuos smegenyse. Smegenys, kaip ir kiti žmogaus organai, susideda izs mineraliz-skų, organizskų medegų ir izs wandens, bet kiekwienoj dalyj neatbutinai turi but mineraliz-skos medegos; ne atskaitint smegenyse paskutinių dšlių paskirstymas, jeigu wienos bus per daug, kitų per mažai, turi atsiliepti ant wisų žmogaus smegenų, kaip organo mieslies ir proto. Kaip dakta-ras Gaube persitikirno, daugy-mas tų mineralizskų medegų bu-wa ne wienodos. Daug sykų jis bandė swerti pasilikusius po sudegimui žmogaus smegenų, kokius emė izs galwų numirusių ligonbucziuose, pelenus ir persitikirno, kad izs wieno kylogra-mo (2½ swaro) sudegintų smeg-nų pasilikia widutiniszkai 5—6 gramų pelenų, bet kaip kada jų bawda dar mažiaus, pasitaiko, kad lieka tikt wienas gramas pelenų, taigi miperalizskų dšlių, dau-giaus kaip 7 gramai niekada wie-nok ne buwa. Medegos tos wie-nok yra ne wienodos, teip pa-weikslan, teip wadinama palsa smegenų medega izs mineralizo-kų medegų turi tikt kalkes ir magueziją, balta gi medega susi-deda izs potažiaus ir sodos. Tokiu būdu palsa smegenų me-dega turi: magniezijos 0,0357% ir 0,0021% kalkių, balta gi me-dega turi magniezijos jau tikt 0,000212%, kalkių gi 0,000368%. Ant magniezijos esancziuos palsa-zių smegenų medegoj, pagal Gau-be, ir remiasi žmogaus protas: juo jos yra mažiaus, juo protas nausesnis. Jeigu tikt, ar tai nuo sunkaus smegenų darbo ta swar-biausiu užlaikanti protą medega sumažėjo, eina silpnyn ir protas. Apie tai Gaube persitikirno tiri-nėdamas smegenis numirusių li-gonių lygiai sweikų ant proto ir beprocių ir sawo tirinėjimais teip toli jau nužengė, kad wien izs smegenų gali nusprę-ti, ar ta-sai, keno jam smegenis suteikė, buwo pilno proto žmogus, ar ne pilno, ar jis buwo izsmintingu, ar

menko proto, ir tų remia wien ant to, kiek randa magniezijos sme-genyse. Ant nusprendimo apie protą arba beprotystę ir jos weis-lę gywų žmonių, Gaubei ne rei-kia ligonio matyti, jis apie tai sprendžia izs myžalų, kuriuose y-ra sutirpusios, wisokių kuno da-lių sunaudotos mineralizskos medegos.

Atkakę i Ameriką pereitą metų ateiviai.

Iz New Yorko ateiwų užweizdos komiteto apgarsintų statistizskų žinių matyti, kad skaitlius atei-wių atkankanczių i Ameriką nuo-latai mažinasi: pereitą metų i New Yorko portą atkako ateiwų, taigi pasażierių trečziuos klasos, ant 79944 mažiaus negu 1896 m., pereitą metų atkako cziw izs wiso tikt 172420, 1896 m. 252334. Iz atkakusį pereitą metų ateiwų buwo: 14660 wokiečių, 15037 ateiwiai izs Austrijos ir Wengri-jos, 696 izs Belgijos, 1556 danie-czių, 1975 prancuzai, 1486 greko-nys, 56808 italijonai, 679 holan-diečiai, 3872 norwegai, 1555 por-tugaliečiai, 629 rumunai, 14581 izs Maskolijos (kadangi maskolij i Ameriką kruustosi labai mažai, tai galima suktyti, kad tą skaitlių padaro: lietuwiniai, latwiai, žy-dai ir wokiszkai kolonistai izs ryt-dinės ir pietinės Maskolijos), 4289 ateiwiai izs maskolizskos Lenki-jos, 1641 finlandietis, 258 izspa-nijonai, 10906 szwedai, 1365 szweicarai, 116 izs Europinės Tur-kijos, 4982 anglioniai, 18417 airių, 1063 szkotai, 956 wali-jonys ir 4890 izs kitų nepaminėty Europos krasztų. Iz atkakusių likosi atgal sugražinti kaipo betur-cziai: 100 austrijokų, 21 wengras, 11 belgijonų, 8 daniečiai, 16 prancuzų, 108 wokiečiai, 9 gre-konys, 409 italijonai, 3 holan-diečiai, 5 portugaliečiai, 2 rumu-nai, 109 ateiwiai izs Maskolijos, 1 finlandietis, 1 izspanijonas, 2 szwedai, 1 szweicaras, 54 anglijo-nys, 42 airiai, 2 walijonys. Iz wiso gi likosi sugražinti 1094 beturcziai, 305 kontraktuoti dar-binjkai ir 22 ligonijai.

Iz wiso atkakusių skaitliaus wirsz 14 metų amžiaus, nemokė-jų raszyti ir skaityti: 130 ateiwų izs Wokietijos, daugiausiai lenkų izs Poznaniaus prowincijos, 5314 ateiwų izs Austrijos ir Wengri-jos, 85 ateiwiai izs Belgijos, 2 da-niečiai, 66 prancuzai, 124 greko-nys, 22811 italijonų, 11 holan-diečių, 24 norwegai, 737 portu-galiečiai, 83 rumunai, 3062 atei-wiai izs Maskolijos, daugumoj lietuwiniai, 78 finlandiečiai, 1278 ateiwiai izs Lenkijos, 40 izspani-jonų, 66 szwedai, 8 szweicarai, 10 turkų, 137 anglijonų, 969 airių, 24 szkotai ir 53 walijonai.

Kaskį gi pinigų, kiek su sawim atsigabeno ateiwiai, tai jie sziteip skirstosi: ant wokiečių izspuolė \$571807, ant austrijokų \$25700, daniečių \$30631, pran-cuzų \$72580, grekonų \$19800, italijonų \$464547, holendiečių \$10416, norwegų \$44077, portu-galiečių \$9957, rumunų \$7849, ant ateiwų izs Maskolijos tikt \$151967, finlandiečių \$21070, lenkų \$86601, izspanijonų \$7008, szwedų \$187293, szweicarų \$46543, anglijonų \$140073, airių \$251890, szkotų \$23202, wali-jonų \$24261. Iz atkakusių pereitą metų i Ameriką ateiwų 40,84% pasiliko sztete New York, 14, 53% izskeliawo i Pensylwaniją, 10,65% i Massachusetts, 5,23% i Illinois. Nuo 1830 m. iki szij metų atkako i Ameriką izs wiso 18169056 ateiwų, priskaiczius cziw užgimusius jų waukus, izs-puola, kad didesni Amerikos gy-buwo pilno proto žmogus, ar ne pilno, ar jis buwo izsmintingu, ar

|| Prancuiziskās laikraštī
"Gaulois" praneša, ka Albānijos,
Turkijoj, kad cīn 32 cīzli alba-
nizskī kaimai pametēstaciatikys-
tē ir pērejo | katalikys. Draug-
e su wisais sawo parapijonais ir
popas Hermanos priēmē teipos.
Kā katalikiszkā tikējim. Kā gi
ant to parakys maskoliszkas ca-
ras, kurisai netikti Maskolijoj,
bet wiso swieto staciatikiu laikos
sawē u| wirezinkā? Ar izsējus
teip baissai nusidējusius | Siberi-
jā? Jeigu tas butu Maskolijoj aši-
tikēs, zināma, kad wisus butu
kaipo piktēdarius, | Siberijā iz-

GEOGRAFIJA

ARBA

MOKSLAS APIE ŽEME.

II DALIS.

(Tęsa).

Siaurinis diržas apima Sibėriją pereinanciją per polarišką ratą, uždengta nuo rytų, pietų ir vakarų gana angštiais kalnais neprileidžiančiais šaltų ir drėgnų vėjų; visas tas plotas pasilenkęs prie visada šaltų Siaurinių Lėdinių jurių, nuo kur vėjai daugiaus atgabena šalčio negu drėgnumo; todėl tai klimatas čia turi but kontinentališkas, ypacz labiausiai iškilioj rytinėje dalyje; čia yra teip vadinamas *Sialozio polius*, taigi vieta, kur didžiausi žiemos laike buvo šalčiai, vidutiniskai — 60° C.; už tai ir vasaros laike čia neispasakyti karščiai siekianti 40° C. ir daugiau; tokiu būdu skirtumas tarp vasaros ir žiemos temperatūros siekia čia 100° C.; tokio skirtumo niekur daugiau ant visos mūsų žemės nėra.

Dėl didelių šaltųjų siaurinių Sibėriją ne auga jau girios, bet traukiasi tik užsalusių tundrų plotai; tundra vasaros laike nutirpsta tik ant kokių 2-3 pėdų, giliausi gi ir vasarą žemė užsalusi. Iš gyvų sutvėrimų gyvena siaurinė Sibėriją nepakencianti šilumos elniai *renais* vadinami, teipogi žvėrys *suteikianti žmonėms brangius ant skrandu kailius*; upėse yra daugybė visokių žuvų.

Vidutinis diržas apima Didįjį Azijos Iškilią, Turaną ir Arabiją. Kalnai apskriejanti tą diržą ne daleidžia drėgnų puciančių nuo jurių vėjų—todėl klimatas čia neispasakytai sausas, girių nėra, tik stepai arba sausi tirai; ant kalnų linija amžino sniego pasikelia augščiau negu kur nors kitur ant visos mūsų žemės ploto. Neispasakytai sausas klimatas, didelis skirtumas tarp žiemos ir vasaros temperatūros atsiliepa ant nuogų uolų, kurios nuo to truputį nutrupėjusias dalis išsunesioja vėjai, sunesza į dubimus ir tokiu būdu lygina visokias žemės paviršiaus nelygumas. Kaslink temperatūros, tai iškilimas Rytinės Azijos ir Turanos panasus į Sibėriją, likusi gi dalis, ypacz gi Arabija į Afrikos Sacharą; čia tai yra *karščiausias ant žemės vietas*, krasztai vienok arčiau Viduržeminių jurių neturi jau teip didelių karščių, ant to atsiliepa tų jurių iškėmė, yra čia daugiaus drėgnumo ir lytaus. Sausumas klimato tų krasztų atsiliepa ir ant augančių čia augmenų: sausose tiruose auga žolės be jokių skystimų teip, kad jos suduotos sutrupa kaip stipkas ir kaip stipkas asztros; ant Rytinės Azijos iškilimo renka žinomą aptiekos *rabarbarą*, skaknis *ginseng*, chiniečių vartojamas kaip vaistas nuo visokių ligų. Ant Vakarinės Azijos iškilimo auga augmenys panasus į Afrikos augmenis: pradedant nuo upės Indo į vakarus auga *datelinė palma*. Iš žvėrių ant tų plotų gyvena dideli pulkai laukinių ūkų *antilopoms* vadinamų, iš naminių gyvulių augina *arklius*. Ant Rytinio iškilimo, ypacz gi Tibete gyvena jautis *Yak* vadinami, kuris nesioja tavorus ir duoda labai minkštą ir brangia vilną; *dvikupris kupranugaris* auginamas ant iškilimo Rytinės Azijos ir Turano, ne mažiaus žmogui naudingas kaip vienkupris auginamas Scharos gyventojų; ant iškilimo Vakarinės Azijos auginia vienkuprį kupranugarį. Daugelis mūsų augmenų vaisinių medžių ir javų iš čia paeina, kadangi juos atsigabeno atkakę iš Azijos mūsų proseiniai.

Diržas pietrytinis apima pakrantes nuo Indostano iki Itakai upės Amuro, taigi iki pietinių Sibėrijos rubežių drauge su salomis. Temperatura, žinoma ant tų plotų ne gal but visur vienoda, kadangi ji paeina, apart kit ko, ir nuo geografinės platumos kokios nors vietos; bet tuose krasztuose pucia vėjai musonais vadinami, kurie vasarą pucia nuo jurių, taigi Indijoje nuo pietvakarų ir nuo pietų, kituose gi diržo krasztuose nuo pietryčių; žiemą gi prieszingai—nuo kietžemio jurių link, taigi Indijoje nuo siaurųjų ir nuo siaurųjų, kituose gi krasztuose nuo siaurvakarų; taigi vasarą atgabena jie tiems krasztams daug drėgnumo ir lytaus, žiemą gi jie sausi, džiovinanti. Pietinėje to diržo dalyje auga *palmos*, kurios ant salų auga iki Japonijai. Iš augmenų augmenų didžiausią vertę turi *ryšiai* vienatinis beveik maistas daugumo Chinų viespatystės ir Japonijos gyventojų ir *medvilne*, kurią augina Chinose ir Japonijoje. Iš gyvų sutvėrimų yra pietinėje dalyje *sloniai*, *nosaragai*, *krokodilai*, *tigrai*, *beždžionkos*, kurios pasitaiko iki Japonijai, tigras gi gyvena didesnėje Azijos dalyje, pradedant nuo pietų iki Sibėrijos rubežių ir iki Kaspiškų jurių.

Pagal gyventojų skaitliu, Azija užima pirmutinę vietą teip kaip ir pagal savo didumą. Gyvena su virszum 800 milijonų žmonių.

Vidutinis tirsztumas apgyvenimo iszpuola po 1000 galvų ant vienos ketvirtainės geografinės mylios, iš visų mūsų žemės dalių tikt vien Europa tirsztiausiai apgyventa, bet ne visos Azijos dalys vienodai tirsztai apgyventos, tirsztiausiai musonų diržas, recziausiai gi Sibėrijos tundra; tuluose Chinų viespatystės krasztuose iszpuola po 10000 gyventojų ant ketvirtainės mylios, Siaurinė Sibėriją ant 10 mylių iszpuola vienas.

Pirmutiniai Azijos gyventojai priguli prie trijų rasų: *Mongolizkos*, *Viduržemines* ir *Malajizkos*; apart tų yra čia dar likucizai kitokių rasų, kurios užsiliko neprieina musos kalnuose. Iš tų trijų rasų, į malajizką priguli mažiausiai žmonių; apgyventos salos Malajizko archipelago, arba teip vadinama Australazija ir pussalis Malakka. Skaitlingiausia yra mongolizka rasa, jos apgyventi siauriniai, rytiniai ir pietrytiniai krasztai Azijos iki upės Brahmaputra, Himalajų kalnų ir Siaurinių rubežių ir iškilimo. Dalis mongolų gyvena Turane, jie priguli prie *Turkizsko* kelmo; turkai gyvena ant Anatolijos pussalio. Likusi Azijos, taigi pietvakarinė dalis apgyventa Viduržeminių rasos, kaip antai: *indo europenai* arba *arionai*, prie jų priguli *indiečiai* ir *iraniečiai*; *Semitai*, prie jų priguli *arabai* ir *zydai*.

Kaslink gyvenimo būdo ir kulturizsko, laipnio patinkame čia kuo didžiausią vairyaur: Sibėrijos giriose ir prie didelių upių patinkame tautizskus gaivalus mintancius iš medžiojimo ir žvejyjo; viduriniame stepu dirže arba juostoje, iszėmus vien tyczia padirbtus per iszkasimą kanalų ir atvedima vandens žemdarizsko oazus, gyvena piemenys bandų ganytojai; seniaus, negalėdami iszmisti su savo bandomis ant tų mažai vaisingų plotų, nuo iszkilimo dideliais pulkais nusileido į apatines vaisingas žemumas; ant pietinių vaisingų žemumų, ypacz gi pietrytiniuose musonų krasztuose, turinciuose užtektinai lytaus, apgyveno nuo seniausiu laikų žemdarbiai, tie krasztai yra tai vieta seniausios ant mūsų žemės civilizacijos; tos seniausios civilizacijos, kadangi sunkus buvo žmonėms susi-

nesimas su kitais krasztais, augo savistoviai, viena ant kitos ne turėjo jokios iškėmės, todėl tai tų krasztų civilizacijos, arba kultūros, nors jos seniaus užimė negu Europoje, pakilusios kiek, apsisoto, Europoje gi savitarpini tautų konkurencija ne duoda kilimui apsisoto, viena pakilusi augščiau, priverčia ir kita tauta keltiesi augstyn, kas ne suspėja, puola žemyn, tampa kitų pamintu. Azijoje tokių konkurencijos ne buvo, kiekviena tauta vystėsi ir kėlėsi savistoviai, jeigu kulturizskas laipsnis atsakė tautos reikalams, jeigu jis gėdavimus užganėdino, tauta savo kilime apsisoto, iszbuvo ant vieno laipnio per daugelį simtmečių, teip antai kaip civilizacijos Chinų ir Indijų; kaip kitas isznaikino nusileidę bandų ganytojai, paveržę tuos vaisingus krasztus, iszaikino seniaus čia gyvenusias civilizotas tautas ir tokiu būdu nupuldė kultūrą viso krasztu.

Europeizska kolonizacija ir civilizacija pradėjo platiniesi Azijoje naujų amžių gadynėj dviem keliais: nuo pietinės Afrikos, isz kur atkakko *portugaliečiai* pirmiausiai, paskui *holandiečiai*, *anglijonys*, *prancuza*, vien *iszpanijonys* atkakko jau isz Amerikos; kitas kelias platinimosi europeizskos kolonizacijos buvo per kietžemį, nuo Uraliaus kalnų, per kur atėjo maskoliai ir apėmė siaurinių žemumų diržą. Savistovių pasiliko tikt vidurinis iszkilimo diržas, Chinų žemuma ir Japonija. Daugiausiai krasztų apėmė Maskolija ir Anglija; pirmutini nuo siaurųjų platina savo valdybas į pietus, stengiasi vis didesnius plotus jurių pakrancių užimti; antroji gi platinasi nuo pietinių pakrancių vis toliaus į siaurius, prisigriebia vis giliaus į kietžemio vidurius, per Afganistaną jau tų viespatysčių valdybų rubežiai beveik susidūrė; tokiu būdu tediū Europos viespatystės vis daugiaus praryja Azijos savistovių viespatysčių; nors sziaudien Europos viespatystės, kaip antai Maskolija ir Vokietija pradėjo Chinus draskyti, bet isz Azijos savistovių viespatysčių tikt turinti 400 milijonų su virszum gyventojų Chinai ir Japonija, daranti į umą laiką milzinszkus žingsnius kulturizskame kilime, turi ateitį; kitas prarys Europos tautos, nors gal ne vienai be ryjant atseis užspringti.

Atskiri Azijos krasztai ir viespatystės.

Atskiri Azijos krasztai turi žymesnius gamtistvus rubežius, viespatystės tvirciaus tarp tokių rubežių laikosi negu Afrikoje.

Arabijos pussalis prasideda nuo Viduržeminių jurių, atidalytas nuo Afrikos Suezio terpjuriu, toliaus į pietus traukiasi tarp Raudonųjų jurių ir Persizskos užtakos. Pietinėje savo dalyje Arabija labiausiai prisitartina prie abiejų kietžemių, taigi prie Azijos isz rytų ir prie Afrikos isz va, karų; prie Azijos kietžemio, prie Persijos, Arabijos pussalis prisitartina per siaurą *Ormuz* pertaką, prie Afrikos teipogi per susiaurinimą Raudonųjų jurių, vadinamą *Babelmandeb* pertaką. Tie prisitartinimai Arabijos prie kitų kietžemių palengvino arabams prisigriebimą į kitus krasztus ir ten apsigyventi: per Suezio terpjuri prisigriebė jie į Siaurinę Afriką ir ją apvaldė, per Babelmandeb pertaką perėjo ant Abisinijos iszkilimo ir nuo čia iszsiskyrė po vidurinę Afriką; per Ormuz pertaką jie prisigriebė Irano pakrancių. Arabija susideda isz dviejų dalių: *pietinės* arba *Tikrosios Arabijos* ir *siaurinės* arba *Sirijos* ir *Mezopotamijos*; vieną nuo kitos atskiria linija nuvesta nuo Suezio užtakos per įtaką Szat-el-Arabo ant Persizskos užtakos.

Tikroji Arabija yra keturkampė, labiausiai iszsiskėtusi pietinėje dalyje, iszėmus siaurinį szoną, isz kitų pusių jurių aplieta. Plaujanti rytiniu Arabijos krantus Persizska užtaka su užtaka Oman ir isz vakarų Raudonosios jūrės su užtaka Aden turi pavidalą priksimsto maizso perizsto per vidurį, tokiais perizsimais arba susiaurinimais yra pertakos Ormuz ant Persizskos užtakos ir Babelmandeb, ant Raudonųjų jurių. Arabijos pakrantės beveik vienos; tikt pietrytinėje dalyje yra mažas Oman pussalis, siaurvakarinėje gi dalyje trikampis *Sinai* pussalis, tarp užtakų Raudonųjų jurių *Suez* ir *Akaba*. Sinai pussalis yra ant rubežiaus tarp pietinės ir siaurinės Arabijos.

Siaurini Arabijos dalis arba *Sirija* ir *Mezopotamija* turi trikampį pavidalą; vakarinį jos szoną plauja Viduržeminės jūrės, rytinį gi veria briauna Irano iszkilimo, siaurinių gi szoną briauna iszkilimo Armenijos ir Anatolijos.

Visa Arabija, taigi lygiai siaurini kaip ir pietini jos dalis, teip kaip antai Afrika, veria iszkilimą su labiausiai iszkilusiais krasztais arba briaunomis, nusileidžiančioms prie kranto pavidale trepu arba, kitaip sakant, terasomis, už kurių yra siaura žemumų juosta. Ta krasztini žemumų juosta turi truputį daugiaus drėgnumo negu patal iszkilimas, ant tos juostos buvo lytus, todėl ji vaisinga, iszkilimo gi viduriai veria pieksinius tirus, ant kurių kaip kur yra kalnai ir vaisingos žemės oazai, kur auga datelinė palma. Tokiais yra Arabijos viduriai, kuriuose yra kalnuotas krasztas *Nedzed* vadinamas. Gyventojai, pagal vietą apsigyvenimo, turi ne vienodą užsiėmimą: nevaisinguose viduriose gyvena *arabai beduinai* bandų ganytojai, vaisingiose gi pakranciu krasztuose žemdarbiai *fellahai*. Vidurių Arabijos beduinai augina geriausius ant svieto arklius, kupranagarius, su bandomis traukia isz vietos į vietą, dalinasi į daug szakų, kurios veda tarp savęs kruvinas kares už vandens szaltinius ir už ganyklas; kaip kada tikt, atsiradus pavojui, jungia tarp savęs nesutinkancius vienas tikėjimas. Čia pradžioje vidurinių amžių gadynės užgimė mahometonizskas tikėjimas, kuris isz syk sujungė visus Arabijos tautizskus gaivalus. Tikėjimas tas isz čia iszsiplatino į visus krasztus: į rytus iki salų Malajizko archipelago, į vakarus gi pasiekia Morokko, per tuos laiką tvirtai laikėsi ir pietinėje Ispanijoje, į szurius iki Sibėrijos, į pietus iki Mozambiko pakranciu; dabartiniame simtmečių, Arabijos viduriose susitvėrė nauja mahometonizska sekta *vehabitu*, kuri teipogi iszsiplatino savo tikėjimą ir pamusė diktai krasztų. Viduriai Arabijos visai neprigulmingi, savistoviai, tikt pakrantės, iszėmus vien pietines ir pietrytines, priguli Turkijai; isz vakarų, per Suezio terpjuri, į Arabiją perėina ir Egipto valdybos.

Arabija dalinasi į szituos krasztus:

1) **Vakarines pakrantes**. Siaurini jų dalis, *Hedzas* vadinama, yra tai mahometonų už szventą žemę laikoma, čia yra szventi jų miestai: *Mekka*, prie vienaitinio szitame kraszte szaltinio *Zem-Zem*. Čia užgimė uždėtojas mahometonizsko tikėjimo, kitaip *islamu* vadinamo, Mahometas; sueina čia kas metą didelės mahometonų kompanijos isz visų svieto krasztų; kompanijos tos palaiko miestu turtingumą, pakelia joprekystą. Yra čia mahometonizska žinyčia *Kaaba* ir joje juodas akmuo, kaip mahometonys tiki, Dievo isz dangaus atsistas, kadangi isztikro jis yra tai nupuolęs ant žemės meteoras. Mahometonys tiki, kad vanduo szaltinio *Zem-Zem* turi galybę atleisti nuodemes tam, kas jame rankas nusimazgoja, jis gydo visokias ligas, isz tikro vienok jis sutszertas, greiciaus gal ligą pagimdyti, negu ją iszgydyti, mazgojanti jame rankas ligoniai greiciaus gal ligą ir sveikiems užkrešti.

(Toliaus bus)

siuntę; Turkijoje vienok jau ca ras tokios valdžios neturi. Tokių būdų stacziatizskystė nužudė 3000 savo iszpažintųjų.

Doniszkų Kozokų Žemėje szimeta yra jau dabar kaip kur badas. Javai laukuose neužderėjo, žmonėms truksta duonos, tuli kazokai pardavinėja paskutinius savo gyvulius, idant už gautus pinigus nusipirkti javų ant duonos, gyvulių nėra kuom maityti. Į miestus kasdieną sugabena tiek gyvulių ant pardavimo, kad jų nėra kam pirkti, prekės nupuolė ant ketvirtos dalies vasaros prekių. Mat maskolius kas metą kankina visokios nelaimės, kaipi Dievo bausmė už tai, kad jie kenezia netikusią caro ir jo tarnų valdžią.

Kaip maskoliai yra tamsūs, geriausiai parodo szitas atsitikimas: ant priemieszczio miesto Kijewo, vadinamo Salomenka, gyveno pusiau beprotis žmogus, kurį priemieszczio gyventojai laikė už pranašą. Jis iszpranaszawo, kad dienoje maskolizskų Naujų Metų wisą priemiestį prarys žemė; tam pranaszawimui daugumas patikėjo ir ant apsisaugojimo, pradėjo kraustytiesi isz savo namų į kitas miesto dalis. Žinoma, kad pranaszawimas neiszipildė, žemė priemieszczio neprarijo.

Anglizskose kolonijose Australijoje dabar neiszpaskyti karščiai, kokių ten gyvenanti kolonistai neatmena. Užtenka pasakyti, kad szeszelyj termometras rodo 124° Fahrenheito, ant saulės gi net 165° F. Kolonijol Victorija iszdegė szimtai tukstanczių akrų laukų; prie to prazuvo ir daug žmonių; kas spėjo įnerti į wandenį, arba ant bicyklo perbėgti per deganczius plotus, tas iszsielbėjo, kiti didelių plotų kizgelibitai prazuvo ugnyje. Naujų Metų dienoje, per miestą Perth, Vakarinėje Australijoje, perėjo baisi wėtra, kuri teipogi daug blėdies pridirbo.

Peterburge wagiliai apwogė policijos dalį; wagystą policijantai užtėmėjo tikt wakare. Pawogė mat nuo policijos wirszinko stalo gana sunkią kasą su 16000 rublių. Nors policija yra ant dabojimo, idant wagiliai ne wogtų žmonių turtų, bet caro sostapilės policija ne moka nė savęs nuo apwogimo apsaugoti. Ji mat, ieszkodama politizskai ne isztikimų, negarbinanczių carų ir jo wienwaldystės, ne turi jau laiko saugoti netikt gyventojus, bet ir sawę nuo wagilių.

Maskolizska widurių ministertija nusprendė ant szių metų duoti isz izdo paszelpa tiems žydams, kalmukams ir kirgyzams, kurie priims stacziatizską tikėjimą, taigi mat paskiria pinigų ant pirkimo duszių. Jeigu ta stacziatizskystė butų teip gera, tai juk ne butų reikalo pirkinti naujų prozelitų, bet wisi griebtusi to carų tikėjimo; jeigu maskoliai pirkte perka naujus iszpažintojus, tai, turbūt, pats nepasitiki gerumui stacziatizskystės.

Nuo ateinanczių mokalo metų tampa atidarytos Maskolijoje dvi augzestinės politechnizskos moksloinės: Warszawoj ir Kijewo. Ant pirmo kurso tų naujų mokslainių priminės norinczius į jas pastoti nuo įjutės mėnesio szių metų. Isz syk, kadangi iki tam laikui negalima tam tikrų triobų pastatyti, mokslainės patilps pasamdytuose namuose.

Baisios wėtrės Odesos apskritį, pietinėje Maskolijoje, neiszpaskyti daug pridirbo blėdies. Wėtra sugriovė ir nuneszė su wisų daugybę czielių kaimų; ant Juodųjų jurių daug la wų sudauzė. Kiek prie to žmonių prazuvo, dar nežinia, bet skaitlius prazuwusių nemazas.

Sibėriją, Tomsko gub. terpj galvijų pradėjo markiai siausti plauczių uždegimas, nuo ko, kaip kokuose apskricziose isztijo wisi naminiai galvijai; liga ta apėmė jau 72 apkeirczius gubernijoje. Spalių mėnesįj pereitų metų pastipo 500 galvijų.

Mieste Baku, ant Kaukazo, Maskolijoje, užsidegė kerosino szuliniai ir rezewoarai, udegė ir apie milijonas pudų kerosino. Prie to udegė daug žmonių. Ugnies dar negalėjo užgesinti, ji užima wis daugiaus kerosino szulinių.

Per Austrijos sostapilę, miestą Windoboną, perėjo baisi wėtra, kuri daug miesto biėdies pridirbo. Nuneszė daug stogų, isz dauzė langus, silpnesnes triobas su wisu sugriovė.

Tuluose Turkijos krasztuose, o tame ir Konstantinopoluje, buwosmarkus žemės drebėjimai.

Naujausi iszradimai.

Wienas inžinierius isz Warszawos iszrado budą, kaip isz sziaudų padirbti akmenį. Iszradėjas su dratu surisza sziaudus ir surisztus pundus sukumsza į katilą, kuriam pripilta skystimo; isz ko yra tas skystimas, to iszradėjas ne sakio. Sziaudus teip ilgai wirina, kol jie ne persigeria to skystimo; paskui iszėmė juos drucziai presos suspaudžia ir suteikia tokią plytų formą, kokios kas nori. Tokios isz sziaudų padirbtos plytos ne dega, drutesnės už medį, o daug už jį pigesnės, kietos jos kaip ir akmuo.

Profesorius Gabriel Lippman iszrado budą nuiminti parwuotas fotografijas; prabas sawo darbo parodė ant susirinkimo Karalizkos Fotografizskos draugystės Londone, buwo nuiminti paweiksiai wisokių wietų, kwietų žolių ir tt. Kaip iszradėjas iszaiszki no, parwuoti paweiksiai ne krasztuoja brangiaus už paprastas fotografijas.

Aptiekorius Hempel isz Wieda, Prusose, iszrado naują paraką, kuri tai iszradimą nuo jo tuojaus nupirko Wokietijos kareizskos valdžios. Naujas parakas prie szowimo neiszduoda su wisu dumų, szuwis nemusza atgal, o kas swarbiausia, kad naujo parako pajiega dusyk didesni negu kur nors sziaudien kariaunos wartojamo.

Draugyszczių rekalai.

Ketwirtas Balius!

Chicago, draugystė Szw. Jurgio turės sawo ketwirtą balių Nedėlioje, 13 Wasariaus, 1898, czezikizskoj salėje, 585 Centre ave. Nedėl 18tos ul. Prasidės 6 walandą wakare. Įženga wyro su motere 25c.

Draugystė Szwento Jurgio turi saw už garbę užkwiesti wisas Chicagos lietuwiszkas Draugystes ir wisus lietuwis ir lietuwaites ant sawo ketwirtio balius, nes jau praėjo geras laikas nuo paskutinio balius, taigi szitas bus surengtas gana iszkilmingai. Graįys puiki muzika, bus szokiai ir szeip j u gražus pasilinksminimai. Dėltozi meldžiame wisus nepasididziuoti, bet atsilankyti, o busite kuogražiausiai priimti.

Su guod., Dr-te Szw. Jurgio. (11-5)

Dr-tė Liuosybės perkėlė sawo susirinkimus isz wokizskos salės į lietuwiszką salę L. Azuko, po nr. 3301 Auburn Ave. Chicagoje ir laikys sawo mėnesinį susirinkimą Nedėlioje, 6 Wasariaus, 1898, tuojaus po 12 walandai widurdienio, ant kurio bus apswarstomi labai swarbus dalykai. Dėltozi ant to susirinkimo priwalo pribūti wisi tos Dr-tės sanariai. Teipogi ir kiti dori žmonės lietuwiai, kurie misl'nat pristoti prie tos Dr-tės, tegul pasiskubina ant prisirašymo, pakol dar pigusjstojimas, nes trumpame laike bus pakeltas pagal konstituciją.

Su guodone, Dr-te LIUOSYBES.

Sabatoje, 5 Wasariaus, 1898, 8 waland wakare, salėje Pulaskio, ruimas 34, 800 S. Ashland ave. Liet. Republ. Kliubas 9tos wardos laikys sawo metinį susirinkimą, ant kurio užkwiečia wisus lietuwis arba sanarius 9tos wardos Kliubo kuo skaitlingiausiai susirinkti, o atėję nesigailės.

Su guodone, KOMITETAS.

Subatoje, 5 Wasariaus, 1898, 7 waland wakare, salėje Pulaskio, 800 S. Ashland ave., Liet. Dr-tė Teiaybės Mylėtojų laikys sawo mėnesinį susirinkimą, ant kurio užpraszo wisų sanarius ir norinczius pristoti; įstojimas \$1.00. Su guodone, Dr-te T. M.

Ant ko remiasi lytis turinczių užgimti kudikio.

Neseniai mes pagarsinome „Lietuvą“, kad Windobonos universiteto profesorius, Schenk, surado budą, kaip galima priwersti motiną gimdyti tokios lyties waikus, kokios kas nori. Ant tos dirvos jau priesz Schenką darė experimetus ir tirinėjusis Szwecarijos mokslinczius, Tury, tui prancuzizski ir amerikonizski mokslincziai. Amerikoje jau seniaus susekė, bet tikt kaslink wabų, kaip antai kaslink biezių ir szirzių, kad jeigu biezių pataitę (lietuwiai) į bitinų wadina) gerai maityti, tai isz jos padėtų kiauszių užgema moterizskos lyties waisius, tas pats pasirodė ir su tulais naminiiais gyvuliais. Ant waisiaus, apart motinos maisto, turi dar įtekmę szaltis ir sziluma; jeigu, paweikslan, kumelė bus szaltoje wietoje ir jeigu ji maitinti ne maitingu maistu, tai ji gimdo kumelį, jeigu gi ji bus szaltoje wietoje ir jeigu gerai bus maityta, gimdo komekaites. Ant to paties pamato perkeitimą lyties remia ir Windobonos profesorius Schenk, pritaikydamas tą prie žmonių. Experimentai jo daryti dwilkoji atsitikimų su žmonėmis, teip jo paties szimtai mitynoj, kaip tarp pažistamų, pasiekė kuo geriausiai; nepasekmingo atsitikimo, kokius tikt per 20 metų darė lygiai ant žmonių, kaip ir ant gyvulių, nebuvo nė wieno: wisada užgimė tokios lyties waisius, kokį pirma nusprendė profesorius. Kokį wienok maistą duoda jis motinai ant to, idant ji pagimdytų reikalaujamos lyties waisių, apie tai Schenk dar ne garsina. Apie wisus sawo ant to dirvos tirinėjusius raszo jis dabar kniežą, už kurią wokizski kniežų iszleistojai užmoka jam 20000 guldenų, bet jie neturi tesos pradėti pardawinėti, kol panaszus sutarimo Schenk nepadarys su iszleistojaus kitų krasztų, kadangi kitaip, paweikslan, amerikonizski iszleistojai galėtų iszwersti į anglizską kalbą wokizski iszleidimai ir isz to Schenkui nebūtų nė jokios naudos. Laikraszcziai praneza, kad rapkrasztis wokizskoj kalboje jau iszsiųstus wokizskam iszleistoju, todėl kniega turės jau neuzgilgio iszeiti, o tasyk pamatysime, ko reikia ant priwertimo motinos gimdyti tokios lyties kudykį, kokios kas nori. Profesorius Schenk Europoje pažistamas yra gana placziai kaitkė 18tos ul. Prasidės 6 walandą wakare. Įženga wyro su motere 25c.

Draugystė Szwento Jurgio turi saw už garbę užkwiesti wisas Chicagos lietuwiszkas Draugystes ir wisus lietuwis ir lietuwaites ant sawo ketwirtio balius, nes jau praėjo geras laikas nuo paskutinio balius, taigi szitas bus surengtas gana iszkilmingai. Graįys puiki muzika, bus szokiai ir szeip j u gražus pasilinksminimai. Dėltozi meldžiame wisus nepasididziuoti, bet atsilankyti, o busite kuogražiausiai priimti.

Su guod., Dr-te Szw. Jurgio. (11-5)

NUO REDYSTES.

Prasidėjus naujiems metams, jau yra laikas kiekvienam skaitytojui užsimokėti už laikrasztį, ką yra skolingi ir apsieltuoti jį ant sekanczio meto. Yra daugybė tokių, kurie užsiraszė sau laikrasztį nuo agento ir jau pusę metų kaip skaito, apie užmokėję ne nemišlyja. Dėltozi meldžiame wisų tų, kurie yra užsiraszė laikrasztį pas agentus ir wisus kitus skolingus, idant teiktusi prisistų prenaime: arba užmokėję. Kas užsirašė sulgy 1mos dienos Kovo (March) 1898, tam lai krasztis bus sulaikytas.

Laikrasztis „Lietuva“ kasztuoja ant metų tik \$2.00, o kas abo doliaru ant syk užsimoka, gauna už 50c. knieglę downų. Knieglę gali iszsiirinkti sau isz mūsų katalogo, kas kokią nori. Kas neturi mūsų katalogo, tegul atsizaukia, o prisijusime dykai.

Pingus galime prisistų registruotose gramotose, arba per money order, arba czeikį, kaip kam geriau.

Prisiusdami pinigų, uždekte szitokį adresą:

A. OLSEWICKIS, Sub-Sta. No. 60., Chicago, Ill.

Laiszkal ant paczto.

51 Anonizskaitis M.	174 Kotoz Johana
52 Antanowicz Metlio	185 Kromowicki Y.
53 Baiskie Raitalis	192 Lengrol Josef
54 Błozda Adolf	203 Malasowski Ignacy
55 Błozda Joz	251 Mego Anta
56 Ciewanickiewicz Jul.	219 Majcenki Jozab
57 Dabrowski Wloclaw	228 Narbuda Peter
58 Gabornak Tereza	140 Petrowski Antoni
59 Gajewski Wloclaw	258 Remus Fridrich
60 Gilewiczewsky Max.	294 Remus V.
61 Gierosz Bernard	271 Rumos Kazmer
62 Grotewski St.	272 Rusiena Ferd.
63 Hajos Antos	373 Ryka Jozef
64 Idzikowski St.	396 Skankiewicz Kasper
65 Jakowski Joz	398 Simon Jozef
66 Krolowski Frank	398 Spoznynska Apo
67 Karmolinski K.	315 Szamla Pauline
68 Kalkaris Adolwas	314 Szaykpiel Antoni
69 Kaminski Jan	315 Szajkowski Ant.
70 Kralis Joz	320 Turajski Kostas
71 Komar Jozab	323 Ustehi Mra.

Augsztesnės ukininkų mokslo Dienoj.

Danija, pagal laipsnį, ant kio stovi žmonių apšvietimas, stovi pirmose eilėse: netikt rando ir walschiečių parengtos mokslo suteikia žmonėms elementarią apšvietimą, bet yra čia gana teip wadinamų ukininkų akademijų, kurios terp daniečių platina pažintį augsztesnių mokslų ir meilę swiesios ir sawo tēwynės. Ukininkų akademijas lanko čia, ant 2 milijonų wiso daniečių skaitlius, su wirszum 1000 jaunų nuo 18—25 m. wyrizkių ir moterų. Akademijas tas sutwėrė protestonizmas wyskupas Gruntwig ir užti jis Danijos kija igijo meilę ir godonę, kad nėra čia beweik namų, kuriuose nekybotų ant sienos jo pa-weikėlas; jis buwo mat pirmutini ugsztesnių mokslų platintoju terp kaimiečių; pagal jo su twertą pirmą tokią akademią, twėrėsi kitos po wisus Danijos krasztus. Akademijos tos neduoda nė jokių tiesų, nė diplomų, lanko jas kaimiečiai wien idant mokslo pažintį, tiesos wisų lygios. Arcziaus gywenanti ateina tiesiog iš namų, kiti gi gywena pas direktorių arba pas mokiniojus. Prie tokių akademijų yra bibliotekos turincios porą tukstantų knygų, bet prie mokinimosi retai pasinaudoja iš knygų, wis-kas remiasi ant pasikalbėjimų; kiekwienas mokinintis turi tiesą dawanęti klausymus, iszreiksiti sawo nuomonę. Wisų mokslų, apart szjiedinio jų stowio, profesoriai iszreiksia mokininiam istoriją tų mokslų, taigi jų ewoluciją, kilimą. Taigi mokina čia netikt geografiją, matematiką, chemiją, fiziką, bet ir istoriją tų mokslų. Prie to prisideda politiszki, socialiszki ir mokslishki pasikalbėjimai.

Apart ukininkų akademijų, beweik kiekwienam kaimie yra čia teip wadinami "Susirinkimų namai", kurie kelia toliaus apšvietimą terp kaimiečių, prie kiekwienos parapijos tokiuose "Susirinkimų namuose" nors wieną kartą ant sanwaitės buwa mokslishki skaitymai. Moterys netikt kad nesizialina nuo akademijų ir "Susirinkimų namų", bet apš-wietin ir apš-wietime tam-sesnių lygų su wyrizkais ima da'lywumą, susirinkimuose ir jos laiko mokslishkus skaitymus; skaitymus neretai laiko ir kaimų ukinikai. Reikia dar pridurti, kad daugumą prowincjonaliszkių ir populariszkių mokslishkių laik-raszečių iszleidžia ukininkų draugystės, tankiai patys kaimiečiai yra ir jų swarbiausias sandarbi-nis.

Argi žingeidu todėl, jeigu daniečiai wisur yra pagodojami, jeigu jie ir Amerikoje geriausias užima wietas! Norėkime tikt eiti ir mes daniečių numintais takais kaslink praplatinimo apš-wietimo terp žmonių, gal jis terp mus labiaus prasiplatys. Parengti mokslishkus skaitymus nors sykį ant sanwaitės ne butų teip suaku, jeigu tikt mes patys jų nestabytume. Mes warzydamiesi ir kodwami už įtekę ant žmonių, edamėsi terp sawes, už tai žmonės tamsybėse skęsta; edamėsi pats, sėjame nesutinkimų sėklą ir terp tam-sesnių, skirstome juos į nesikenciančius terp sa-ges partijas. Isz tokių darbų negalime gery sulaukti waisių. Kas sėja wėją, sako priežodis, tas renka audrą. Mes neturime tokių lietuwystės mylėtojų, kaip protestonizmas wyskupas Gruntwig Tame tai wisa mūsų nelaimė.

DR. C. B. HAM.
Gydo vyrus, moteris ir vaikus. Jeigu daktari negalio padinti sawo ligos, ar be jeigu negalio laimę iszgydyti, tai rasyk uo-jeigu D-ras Ham'o, o jeigu duos tau rodą dykai, jeigu D-ras Ham'o, kad tau liga neisgydoma, tai pinguas tas swagidinis ir nerikalaui niko dyti. D-ras Ham'o yra teisyne ir atkak-ciu, o ligoniai apikawojasi—kalpo twas sa-wo waisis. Žmonės, kurie ant tawo iszjeo-jo rados wiesliu daktarui, kurie kelio kilmę iszskento ligas ligonbustuose, lyg per stebuklą tapo iszgydyti per D-rą Ham'o. Nėkalbame tų pasigirdami, bet tiktai sakome tikrą tiesą. Nė-wikiški sawo ligos, nes gali stotis neisgydo-ma. Tuojas rasyk prie D-rą Ham'o.

Gydyk D-rą Ham'o negalingą gauti jokioje ap-istecio, a ne grozetoje, a ne karčemoje, ne pas pedloria. Kas nori gauti swiesias ir swelkas gy-dyklas, tur atsiarai rasyti prie D-rą Ham'o. Bon-koje gydyklo kasnuoje tik \$1.00, swiesios bonke-les \$5.00. Iszrasant gydyklas, reik aprasyti sa-wo ligą ir indet in gromata plinguas, arba mo-ny oriori, arba esat. Gydyklos ir pamokini-kaip gydytis iszsiuome atgale pacia. Priisak pasting markę ant atakymo. Adresas tois:

DR. C. B. HAM.
708-709 National Union Building,
TOLEDO, O.

S. A.
Westville, Ill. 25 d. Sausio 1898 m., po 3 sanwazčių sunkios ligos persiskyrė su sziumo swietu Antanas Kucziuskas ir 27-o paties mėnesio tapo gražiai palai-dotu ant katalikiški kapinių Danville, Ill. A. a. Antanas Kucziuskas paėjo isz Kauno gub., Reseinų paw., Widuklės parap., Smelynės kaimo; turėjo 25 me-tus ir 5 metus gyweno Amerikoje. Wisus gentis ir prietelius užpraszo pasimelsti už jo duslį.

Jo draugas, STAN. JOKUBAUSKIS.

Pajieszkajimai.
Pajieszkau sawo draugo, Dominiko Snalkausko. Jis pats, ar kas kitas, telk-sis duot man žinią ant szio adreso:
Adomas Maciauskis,
1162 Oakley Ave., Chicago, Ill.

Pajieszkau sawo draugo, Juozapo Stonio, isz Kauno gub., Reseinų paw., Pagrybių kaimo. Du metai kaip Ame-rikoje. Jis pats, ar kas kitas, telk-sis duot man žinią ant szio adreso:
Dominik Jerkman,
Port Washington, Wis.

Pajieszkau Motiejus Klimo, isz Kau-no gub., Globių kaimo, Tauragės parap. Jis pats, ar kas kitas, telk-sis duot man žinią, nes turi į jį labai swarbi reikalą. Mano adresas:
Fr. Kruzis,
Box 91, Krebs, Ind. Terr.

Pajieszkau sawo dėdės, Jono Stras-dausko, Pasaltinių kaimo ir Dominiko Daunoro, isz Seuklių kaimo, abudu Kauno gub., Reseinų paw. Jie patys, ar kas kitas, telk-sis duot man žinią ant szio adreso:
Juozas Jukna,
Box 45, Courtney, Pa.

Pajieszkau sawo dwiejų seserų: Kris-tinos ir Franciszkos Dudinskių, isz kaimo Bombinų, parap. Simo, gmi-no Krosnos, Kalwarjos paw., Suwolkų gub.: tikt 3 mėnesiai kaip atwaziawo į Ameriką. Jos pacios, ar kas kitas, telk-sis man duoti žinią ant szio adreso:
Antanas Dudinskas,
137 N. Metropolitan av., Brooklyn, N. Y. (11-2)

Pajieszkau Wincento Stripeikos, isz Sainorų kaimo, Krupių parap., ir Jono Baziliaus, isz Padwarčių kaimo, Akme-nės parap., abudu Kauno gub., Sziaulų pawieto. Telk-sis atsiuosti ant szio adreso:
John Urban,
Oskaloosa F. C. L. Co. Iowa.

Pajieszkau sawo brolio, Izidoriaus Gied-raičio, isz Kauno gub., Reseinų paw. Widuklės parap., Pirmiaus gyweno Coal, Ind. Terr. o dabar nežinau kur. Jis pats, ar kas kitas, telk-sis duot man žinią ant szio adreso:
Jos Giedraitis,
111 W. Market Str. Scranton, Pa.

DR. C. B. HAM.
Gydo vyrus, moteris ir vaikus. Jeigu daktari negalio padinti sawo ligos, ar be jeigu negalio laimę iszgydyti, tai rasyk uo-jeigu D-ras Ham'o, o jeigu duos tau rodą dykai, jeigu D-ras Ham'o, kad tau liga neisgydoma, tai pinguas tas swagidinis ir nerikalaui niko dyti. D-ras Ham'o yra teisyne ir atkak-ciu, o ligoniai apikawojasi—kalpo twas sa-wo waisis. Žmonės, kurie ant tawo iszjeo-jo rados wiesliu daktarui, kurie kelio kilmę iszskento ligas ligonbustuose, lyg per stebuklą tapo iszgydyti per D-rą Ham'o. Nėkalbame tų pasigirdami, bet tiktai sakome tikrą tiesą. Nė-wikiški sawo ligos, nes gali stotis neisgydo-ma. Tuojas rasyk prie D-rą Ham'o.

Gydyk D-rą Ham'o negalingą gauti jokioje ap-istecio, a ne grozetoje, a ne karčemoje, ne pas pedloria. Kas nori gauti swiesias ir swelkas gy-dyklas, tur atsiarai rasyti prie D-rą Ham'o. Bon-koje gydyklo kasnuoje tik \$1.00, swiesios bonke-les \$5.00. Iszrasant gydyklas, reik aprasyti sa-wo ligą ir indet in gromata plinguas, arba mo-ny oriori, arba esat. Gydyklos ir pamokini-kaip gydytis iszsiuome atgale pacia. Priisak pasting markę ant atakymo. Adresas tois:

DR. C. B. HAM.
708-709 National Union Building,
TOLEDO, O.

S. A.
Westville, Ill. 25 d. Sausio 1898 m., po 3 sanwazčių sunkios ligos persiskyrė su sziumo swietu Antanas Kucziuskas ir 27-o paties mėnesio tapo gražiai palai-dotu ant katalikiški kapinių Danville, Ill. A. a. Antanas Kucziuskas paėjo isz Kauno gub., Reseinų paw., Widuklės parap., Smelynės kaimo; turėjo 25 me-tus ir 5 metus gyweno Amerikoje. Wisus gentis ir prietelius užpraszo pasimelsti už jo duslį.

Jo draugas, STAN. JOKUBAUSKIS.

Pajieszkajimai.
Pajieszkau sawo draugo, Dominiko Snalkausko. Jis pats, ar kas kitas, telk-sis duot man žinią ant szio adreso:
Adomas Maciauskis,
1162 Oakley Ave., Chicago, Ill.

Pajieszkau sawo draugo, Juozapo Stonio, isz Kauno gub., Reseinų paw., Pagrybių kaimo. Du metai kaip Ame-rikoje. Jis pats, ar kas kitas, telk-sis duot man žinią ant szio adreso:
Dominik Jerkman,
Port Washington, Wis.

Pajieszkau Motiejus Klimo, isz Kau-no gub., Globių kaimo, Tauragės parap. Jis pats, ar kas kitas, telk-sis duot man žinią, nes turi į jį labai swarbi reikalą. Mano adresas:
Fr. Kruzis,
Box 91, Krebs, Ind. Terr.

Pajieszkau sawo dėdės, Jono Stras-dausko, Pasaltinių kaimo ir Dominiko Daunoro, isz Seuklių kaimo, abudu Kauno gub., Reseinų paw. Jie patys, ar kas kitas, telk-sis duot man žinią ant szio adreso:
Juozas Jukna,
Box 45, Courtney, Pa.

Pajieszkau sawo dwiejų seserų: Kris-tinos ir Franciszkos Dudinskių, isz kaimo Bombinų, parap. Simo, gmi-no Krosnos, Kalwarjos paw., Suwolkų gub.: tikt 3 mėnesiai kaip atwaziawo į Ameriką. Jos pacios, ar kas kitas, telk-sis man duoti žinią ant szio adreso:
Antanas Dudinskas,
137 N. Metropolitan av., Brooklyn, N. Y. (11-2)

Pajieszkau Wincento Stripeikos, isz Sainorų kaimo, Krupių parap., ir Jono Baziliaus, isz Padwarčių kaimo, Akme-nės parap., abudu Kauno gub., Sziaulų pawieto. Telk-sis atsiuosti ant szio adreso:
John Urban,
Oskaloosa F. C. L. Co. Iowa.

Pajieszkau sawo brolio, Izidoriaus Gied-raičio, isz Kauno gub., Reseinų paw. Widuklės parap., Pirmiaus gyweno Coal, Ind. Terr. o dabar nežinau kur. Jis pats, ar kas kitas, telk-sis duot man žinią ant szio adreso:
Jos Giedraitis,
111 W. Market Str. Scranton, Pa.

E. ZANIEWSKIS.
924 33rd str.,
Lietuwiskas krauczius.
Piguas dra-pa-ny krautuwis.
Parduoda wi-siokius drabužius
kno no pigiau-siai. Telposgi
dirba ant orde-rio už pigesnę
prekę kaip wi-sur. Wiengen-čiai, praszo-m atsiankyti, o
persitikryste.

Prekė pinigų.
Ruekas rublis po.....58c.
Prusiskos markės po.....24c.
Prie kiekwieno pinigų siunti-nio reikia pridėti 25c ant paczo kaszi u.

FATHER KOENIG'S NERVE TONIC
Po 3 walandas.
FORT SMITH, ARK., SEJOS, 1896.
A. Ruben buvo apimtas St. Vito Sankiu telp balai, kad traukimai ja kankydawo per 3 walandas, nuo to traukinius jos sančiai susidawo teip, kad pastowet negalidawo. Ji deju-dawo balai; bet kaip tik pradėjo imti "Kunigo Koenig's Nerve Tonic" kankinimai pasidawo.
Rev. F. ZWYSGG.

G. Kling, isz Hemlock, O., raso, kad jo su-sus buwo gydytas per kelis daktarus nuo nu-mariawo, bet nika apgelbawo. Ji wiesla gerin, kas karta o jo biogys paloi nepredawo imti. Kunigo Koenig's Nerve Tonic, nuo to laiko numi-rinys ji apgelbawo ir jau dabar gali isseiti pats wiesla wisur.

DYKAI.
Gaus kiekwienas wetingis knyge-lę, aprasantią apie nerwiazias ligas, ir ant pabandyto bonkele wiesla miltawo gydyklo, kuri pri-siulus sawo adreso. Beturciai ligoniai teipgi gaus isz gydyklos dykai.
Sios gydyklos yra iszrasos Kunigo Koenig's Nerve Tonic, Ind. 1876 metuose ir dabar yra iszduodamos po 30 priziura per
Koenig Med. Co. Chicago, Ill.
49 S. Franklin St.
Aptekose galima gaut bonkele szio gydyklo už 8c, arba 6 bonkoles už 50c.
Didelis bonkos po \$1.75, 6 bonkos už 80c.
Galima jas gaut ir "LIETUVOS" redakci-jų.

"Lietuvos" Agentas.
M. Danijonaitis.
Keliaujanciu "Lietuvos" agentu yra Motiejus Danijonaitis. Ji-sai szioms dienoms atlawys miestą Shenandoah ir aplink primi-nėdamas pnenumerat nuo senų skaitytojų ir užrasinēs naujus skaitytojus. Deltogi meldžiame wisų tenykeszių lietuwų, kur musy agentas atsilankys, užmo kėti jam pinigų už "Lietuvą", o tokiu budu užedysite sau kasztus prisuntimo. M. Danijonaitis yra tikru "Lietuvos" agen-tu, wisi galite jam užsimokėti pnenumerat už "Lietuvą", o pi-nigai bus mums gražiai priduoti. Mes už jį atskame. Teipogi galite gaut pas jį wisiokių knygų pirkti, kas tik kokių norite.
LIETUVOS ISZDAVYSTĖ.

Waterburio Mebliu Kompanija.
(Waterbury Furniture Co.)
135-169 E. Main St.
Prie pat Pol's Teatro
John Moriaty President.

Sweikiname sawo kostumerius sz-rindat jiems dekwadami už jų prielan-ka poretame laike, ir jiems musy dekinguma norime iszreiksiti jų pri-gimtoje kalboje. Patyrem Jusu prie-lankuma ir prieteliskuma, kada atsilankete pas mus su wisiokiais pirkiniais, ko pasitikime ir ant toliaus nuo Jusų užsitarnauti. Mes parduodame sawo taworus už pinigus ir ant bargo, per ka ingijome daugybę kostumeriu ir sawo bizny pastateme ant augszto papedes.

KARPETAI, PURCULINIAI, INDAI, MEBLIAI, PEZIAI, ir t. t.
GRABAI ir kiti wisi PA-GRABINIAI DAIKTAI už PIGIAUSĄ PREKĖ.

John Mariaty, Prez.
Pirmas sztoras palei
POL'S TEATRA.
Ant pareikalawimo nakties laike, duode am atskama isz District Telegraph Ofiso, 5 E. Main St.

"Lietuvos" Agentas.
"Lietuvos" keliaujanciu agen-tu yra Wincas Kudarawskas. Ji-sai sziose dienose atsilankys Bostone, Brocktone ir aplinkiniuose miesteliuose primi-nė pnenumerat nuo senų skaity-tojų ir užrasinēt naujus skaity-tojus. Deltogi meldžiame wisų tenykeszių lietuwų, kaip senų, teip ir naujų skaitytojų, pas ku riuos musy agentas atsilankys, užsimokėti pnenumerat agentui, tokiu budu užedysit sau laika ir kasztus prisuntimo, o pinigai wisi bus gražiai mums priduoti. Wincas Kudarawskas yra tikru "Lietuvos" agentu ir nieks nepri-walo bijotis jam pinigų duoti, mes už jį atskame. Teipogi ga-lite gaut pas jį wisiokių knygų ir kitokių daiktų pirkti.
"LIETUVOS" ISZDAVYSTĖ.

Chas. Baltrukonis.
Pristatu Draugystės wiso-kis reikalingus daiktus, tai yra: Spinkas, Kwardas, Juostas, Ka-runas ir wisus kitokius dēl Drau-gyszečių reikalingus daiktus. Prekės pigesnės kaip wisur. Kas ko reikalauja, atsiuokite pas manę, o pridosis jums prekes dailai. Adresuokit teip:
Chas. Baltrukonis,
67 N. Leonard St., Waterbury, Conn.

Gerlause Užeiga del Darbinyku pas
J. Danisewicz, 768 Bank ir River Side Sts. Waterbury, Conn.

Užlaiko geriausius gerymus; szalta Aliu, seniausiąs Arielkus, Likierius ir kwepenzijas Cigarus. Užkiewcia wisus atsilankyti. Juozas Danisewicz.

Didelis Balius!
Subtoj. 5 Wasario, 1898, salėje Szikownio, 709 Milwaukee ave., Kerte Noble str., Liet. Republ. 16tos wardos Klubas turēs sawo balų, ant kurio užkiewcia wisus lietuwus ir lietuwaites atsilankyti. Prasidēs 7 walandą wakare. In-ženga wisiems dykai.
Užpraszo, KOMITETAS.

Naudinga knigele
Del apsigarsintojų naujoje ir par-koje formoje, turinti 120 puslapių, iszduo-ta Geo. P. Rowell Advertising Co., New York. Jeigu randasi suwazyti wisi laik-raszius, kurie turi ne maiau kaip 1000 skaitytojų, ji reikalinga biznieriams, kurie nori laik-rasziuose apsigarsinti. Jos prekė \$1.00.
(4-2)

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.
Mano Dirbtuwę tapo Apdawanota
DWIEMS MEDALIAIS
ant Kosciuszko Paro-dos už rupestingą, tei-singą ir artistiszką isz-dirbimą.

KARUNŲ, SZARPU, KUKARDU, ROZETU, BERLU, MARSZALKINIŲ LAZDU ir tt.
Turiu už garbę apreiksiti gu-dotiniems Kuplams ir gudotin. Draugystėms, kad asz dirbu wi-sus augszciaus paminetus daigtus Pigiausai, Teisingausai ir Geriausai, nes per 30 metų užsidimada iszdirbtimais įėjau geriausę praktiką ir dėl to galu wisą padirbt pigiau ir geriau ne-gu kiti fabrikai.
— Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

ANDY CATHARTIC
Cascarets
CURE CONSTIPATION
REGULATE THE LIVER
10¢ 25¢ 50¢
ABSOLUTELY GUARANTEED to cure any case of constipation. Cascarets are the Ideal Laxa-tive, never grip or cramp, but cause only natural results. Sam-ple and booklet free. Ad. STERLING REMEDY CO., Chicago, Montreal, Can., or New York, N. Y.

Ben. Hatowskis,
627 S. Canal kerte Judd ul., Chicago, Ill.
Dirba, taiso ir parduoda:
LAIKRODZIUS, LAIKRODELIUS, Lenciugetius, Ziedus, Spilkas, Auskarus ir t. t.
Kiekwienas, kuris pas mane pirska taworo už \$5.00, gaus prezenta wertes \$1.00; kas pirska už \$10.00—gaus prezenta wertes \$1.50; kas pirska už \$15.00—gaus prezenta wertes \$2.00; o kas pirska už \$25.00—gaus prezenta wertes \$3.00. Kiekwienas, kas pas mane pirska kad ir už ma-žiausę prekę, gaus prezenta pagal wertes pirkinio.

Szliubiniai Ziedai pas mane 56 ir 72 grabos nuo \$3.00 iki \$6.00. Sidabriniai Elgino Laikrodėliai po \$7.00. Iszsztyjimas laikro-delio 50c.; Sprezdina 50c. Stiklai ir Rodyklai mano kostume-riams dykai. Wiska gwarantuojau ant metų.
Kas tik ko reikalaujate, atekite pas mane, o pirskite wiska pigiau kai kitur.

Naudokites isz Progos.
Turiu del jaunuo-menes juokinga kwietka, kuri no-rinciam ja pauso-tyti tryksta in a-kis wandro ir daug juoko padaro. Kas-tuocia tik 25c. Turiu teipgi moni kwie-ga, kokios dar lietuwiskose kalboje niekad nebuwo, talpinasi joje daugiau kaip szimtas wisiokių sztukų ir sekretu. Kas nori dasiznot kytrumus swieto, tegul ja nusiprka, o daug kytrumo iszgaus, jos prekė \$1.50, ir prie to duodu dawanu Kuburkaite, su kuriai galesi žiurintime akis amponyt. Turiu teipgi ir daugybę kitu reikalingu prietaisų prie monu.
Turiu gražiausiu popieru gromatomas su kwietkoms ir drukuotoms pawine-ciwomis: turiu masiniuoki drukawo-lum gromat. Turiu wisioki knygų: maldaknygiu ir istorijų. Kas nori dasi-žinoti apie wisiokius daiktus, tegul, prisluocia už 2c. marke, o gaus kaita-lauka wisu tu daiktų. Adresa mano toks:
Joseph Matulis,
287 Wythe Ave., Brooklyn, N. Y.

Chas. Baltrukonis.
Pristatu Draugystės wiso-kis reikalingus daiktus, tai yra: Spinkas, Kwardas, Juostas, Ka-runas ir wisus kitokius dēl Drau-gyszečių reikalingus daiktus. Prekės pigesnės kaip wisur. Kas ko reikalauja, atsiuokite pas manę, o pridosis jums prekes dailai. Adresuokit teip:
Chas. Baltrukonis,
67 N. Leonard St., Waterbury, Conn.

Gerlause Užeiga del Darbinyku pas
J. Danisewicz, 768 Bank ir River Side Sts. Waterbury, Conn.

Užlaiko geriausius gerymus; szalta Aliu, seniausiąs Arielkus, Likierius ir kwepenzijas Cigarus. Užkiewcia wisus atsilankyti. Juozas Danisewicz.

Didelis Balius!
Subtoj. 5 Wasario, 1898, salėje Szikownio, 709 Milwaukee ave., Kerte Noble str., Liet. Republ. 16tos wardos Klubas turēs sawo balų, ant kurio užkiewcia wisus lietuwus ir lietuwaites atsilankyti. Prasidēs 7 walandą wakare. In-ženga wisiems dykai.
Užpraszo, KOMITETAS.

Naudinga knigele
Del apsigarsintojų naujoje ir par-koje formoje, turinti 120 puslapių, iszduo-ta Geo. P. Rowell Advertising Co., New York. Jeigu randasi suwazyti wisi laik-raszius, kurie turi ne maiau kaip 1000 skaitytojų, ji reikalinga biznieriams, kurie nori laik-rasziuose apsigarsinti. Jos prekė \$1.00.
(4-2)

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.
Mano Dirbtuwę tapo Apdawanota
DWIEMS MEDALIAIS
ant Kosciuszko Paro-dos už rupestingą, tei-singą ir artistiszką isz-dirbimą.

KARUNŲ, SZARPU, KUKARDU, ROZETU, BERLU, MARSZALKINIŲ LAZDU ir tt.
Turiu už garbę apreiksiti gu-dotiniems Kuplams ir gudotin. Draugystėms, kad asz dirbu wi-sus augszciaus paminetus daigtus Pigiausai, Teisingausai ir Geriausai, nes per 30 metų užsidimada iszdirbtimais įėjau geriausę praktiką ir dėl to galu wisą padirbt pigiau ir geriau ne-gu kiti fabrikai.
— Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

ANDY CATHARTIC
Cascarets
CURE CONSTIPATION
REGULATE THE LIVER
10¢ 25¢ 50¢
ABSOLUTELY GUARANTEED to cure any case of constipation. Cascarets are the Ideal Laxa-tive, never grip or cramp, but cause only natural results. Sam-ple and booklet free. Ad. STERLING REMEDY CO., Chicago, Montreal, Can., or New York, N. Y.

Ben. Hatowskis,
627 S. Canal kerte Judd ul., Chicago, Ill.
Dirba, taiso ir parduoda:
LAIKRODZIUS, LAIKRODELIUS, Lenciugetius, Ziedus, Spilkas, Auskarus ir t. t.
Kiekwienas, kuris pas mane pirska taworo už \$5.00, gaus prezenta wertes \$1.00; kas pirska už \$10.00—gaus prezenta wertes \$1.50; kas pirska už \$15.00—gaus prezenta wertes \$2.00; o kas pirska už \$25.00—gaus prezenta wertes \$3.00. Kiekwienas, kas pas mane pirska kad ir už ma-žiausę prekę, gaus prezenta pagal wertes pirkinio.

"LIETUVA"
Nedelinis Laikrasztis
Iszeina Chicagoje kas pėnycia ir paduoda žmonėms SWARBIAUSIAS IR TEISINGIAUSIAS ZINIAS isz Amerikos, Lietuwos ir wiso paswiecio.

"Lietuva" kasztuoja ant metų tik \$2. Kas abu do-liarus užsimoka isz wirszaus, gauna puikę knigele, wertes 50c., dowanų. Kas užsimoka \$1, gauna knigele už 25c. Knigele gali sau iszsiurinti isz musy katalogo kas kokią nori, kad tik nebrang-nesn per 50c. o prisiusime dykai.

"Lietuva" yra labjausiai iszsiiplatinus po wisa Ame-rika, deltogi biznieriams geriausiai užsimoka joje apsigarsinti.

"Lietuvos" spaustuwė spausdina wiskas knigas-konstitucijas ir wisus kitus drukus: lietuwiskų, lenkiszki ir an-gliszki. Darba padaro gražiai, greitai ir pigiai, nes sawo locname name turi kuopukiausią įrengta wisą spaustuwę.

"Lietuvos" Redakcija parduoda szifkortes ant ge-riusią lygių, siunčia pinigų į Lietuvą ir wisas dalis swieto. Piginai per mus iszsiusti greiciausiai suwaiszczioja kaip isz wisų kitų agentų. Mes teipgi parduodame lotus ir namus aplink lietu-wiszką bažnycią ir atliekame wisiokius lietuwų reikalus gerai, grei-tai ir teisingai.

"Lietuvos" Redakcijoj talpinasi Stacija Chica-gos Paczo po wardu:

Sub-Station No. 60.
Kurioje yra iszduodami ir iszmokami paczo Money Orderai; registruojasi gromatos, siuncciasi wisioki siuntiniai: knigos, fotografijos ir tt.; pasi-oduoda markės, postal-kortės, kopertai ir tt. Kiek-wienas kas reikalaujate money orderio, arba norite gaut pinigų už prisiusta jums money orderi, atei-kti į "Lietuvos" Redakciją ir gausite sawo pinigų be jokio klapato.

Rasiant į mus su bent koku reikalu, arba pinigų prisiun-ciant, wisada uždekte szitokį adresę:

A. Olszewskis,
Sub-Station No. 60, CHICAGO, ILL.
Pinigus siuskite registruotose gromatose arba per "money order", tai nie-kada ne prastu. Isprikyt "money order" nealkykite jį kesoniję, bet tuojas prisiuskite mums: siuncciant "money orderi", gromatą registruoti nereikia, prisiuskite prastoje gromatoje, nes ant jo nieka, be mus, pinigų isz paczo ne-izims.

Ofisas "Lietuvos" esti kasdien atidarytas nuo 7tos walandos ryto iki 9 wa-karo, o nedėliomis nuo 12tos widurdienio iki 6 wakaro. Chicagečiai turinti kokių reikalus, telk-sis atsilankyti minėtose walandose.

Europiečiai gali gaut "Lietuvą" Prusuose, Tilžėje pas Jurgį Lapiną už \$2.00 arba 4 rubl us ant metų.

Maika: Gud Morning, Mister. Frenk: Na kaip eina, Maikė? Maika: Kaip kas eina, teip ir nueina, bet sztai mano laik-rodelis tai wis eina, kaip inzi-nas.
Frenk: Al, ai koks gražus! Na kur jį pirkai?
Maika: Sy, Mister! Ar tu tik szidiensi, isz kongs, kad dar nežinai apie Kelsch, No-reiko & Co., kurie turi ge-riiausius taworus del lietu-wiu.
Frenk: No brolau, kurtas tai dar ne esu. Beczerliaf jau no-uo wieno girdėjau, kad žmo-nis dziaugiai su daktarais pirktais nuo Kelsch, Noreiko & Co. Jau pora metų atgal i-asz norejau pirk nuo jų laik-rodelį, bet, po szimta pipkiu, darbo kaip nebuwo, teip ne-buwo. Bet sztai jau pradę-jome geriau dirbt, ir nors ant byro ne cento beliktų, užsiorderiuosi ant pedes wiens isz tu su aukso kwiet-komis, tai subyti iswawų.
Nauja kataloga, gawau. Raszyk ir tu po adresu Kelsch, Noreiko & Co., 56 Fifth Ave., Chicago, Ill., o gausi dykai.
Maika: Ne toks bosas tu esi, kaip tu mislyji, taigi asz jau jį parsineiszu wakar isz paczos, ta nauja lietuwiszka kataloga. Neskaiciuau jį dar, nes waiškai pradęjo birbet, ir boba panorejo miego, nes jau wien buwo, bet szladiena tai skaitysiu, reiks sau koky letingely paristrukt.
Frenk: Na asz dar ir žieda su užsiorderiuosi, tai kaip mergužles pamatys, tai asz ju ir trasteigti negalesiu. Gud bai, Maikė, eisiu namon.
Maika: Gud bai, gud bai.
Prisiusk sawo adresa, o gausi dykai nauja didziaus lietuwiszka kataloga swiete.
Adresuokite teip: Kelsch, Noreiko & Co. 56 Fifth Ave. CHICAGO, ILL.

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted ul.
Nulima pulkias Fotogr. fjas, už tusina Ukta! \$2 00
An wesieli ir kitokiu reikalu nulima Fotogra-fias kopie kusi.